

- Srednji i viši nivo: pravljenje korica za knjigu i pisanje teksta za korice (dvojezično, ili paralelno na prvom i na školskom jeziku); upor.: <http://www.sikjm.ch/literale-foerderung/abgeschlossene-projekte/mein-buchumschlag/> i <http://www.sikjm.ch/medias/sikjm/literale-foerderung/projekte/mein-buchumschlag-didaktische-anregungen.pdf>
- Srednji i viši nivo: pravljenje dvojezičnog ili višejezičnog „foto-romana“ sa samostalno napravljenim fotografijama i ucrtanim oblačićima za govor. Obradu je najbolje uraditi na kompjuteru. Upor. priručnik „Poboljšanje pisanja na prvom jeziku“, br. 22.3.
- Srednji i viši nivo: dvojezične školske novine (zidne novine, uvezane novine u A4-formatu, elektronske novine).

3.3 Jezičko-biografske teme

Cilj

Bavljenje sopstvenim odrastanjem u i između dva jezika jača refleksivnu kompetenciju i širi znanja o posebnosti sopstvene biografije i ličnih kompetencija. Atraktivnosti ove teme doprinosi to što se nadovezuje neposredno na lična iskustva i sećanja.

2–9. razr.

30–45 min.

Materijal:
U zavisnosti od izvođenja vežbe
(A2-papir za plakat).

Napomene:

- Kako prvi jezik, tako i jezik imigracione zemlje najčešće postoji i u dijalektalnoj i u standardnoj varijanti. Podrazumeva se da o tome treba da se govori sa učenicima. (Većina U ima teškoća sa standardnom varijantom prvog jezika.)
- Temi je moguće pristupiti uz pomoć različitih i uzrastu prilagođenih pitanja. Dobro rešenje je i ako U različitih nivoa paralelno rade na različitim pitanjima i na kraju prezentuju svoje rezultate.
- Najčešće se projekat deli na dve sedmice (uvod prve, a izvođenje druge sedmice). „Konture jezika“ su dobra mogućnost uvođenja u ovaj projekat; vidi gore 3.2.

Tok:

- N informiše U o projektu, daje precizna objašnjenja pitanja (eventualno različiti zadaci za različite nivoe, vidi gore) i daje jasne zadatke za dalji rad (npr. prikupljanje određenih informacija za iduću sedmicu i pravljenje beležaka). Spisak mogućih pitanja nalazi se dole.
- Sledećih sedmica skupljaju se rezultati rada, eventualno se priprema plakat na koji se rezultati zapisuju i prezentuju se razredu. U zavisnosti od fokusa, moguće je posle toga čitati neki tekst ili povesti diskusiju, u kojoj U treba da reflektuju uvide koje su stekli radeći na projektu.
- Moguća pitanja:
 - Svi nivoi: moje prve reči na prvom i drugom jeziku (pitati kod kuće!); zabavne greške i nezgode na prvom i drugom jeziku (pogrešno shvaćeno i pogrešno upotrebjeno); osobe koje su (bile) važne prilikom učenja prvog i drugog jezika.

- Srednji i viši nivo: koje su bile glavne teškoće prilikom učenja drugog jezika?, šta sam kako učio/učila, uz pomoć kojih strategija?, sa čime i danas imam teškoća i kako bih mogao/mogla da ih savladam? Varijanta: scenske igre u kojima će u obliku skečeva biti predstavljeni zabavni nesporazumi.
- Srednji i viši nivo: šta umem dobro da izrazim na svom prvom jeziku, a u kojim oblastima imam teškoća?
- Srednji i viši nivo: dijalekt i standardni jezik u prvom i drugom jeziku – gde koristim koji oblik?, kakav je moj emocionalni odnos prema oba varijeteta?, zašto je važno naučiti standardni jezik (za šta je to korisno, posebno kod prvog jezika)?
- Srednji i viši nivo: odrastanje sa i među dva jezika – koje su prednosti, ali i problemi u odnosu na jednojezično odrastanje?, hoću li svoju decu takođe odgajati dvojezično, zašto (ne)?
- Srednji i viši nivo: iskustva roditelja ili baka i deda prilikom doseljavanja u novo jezičko područje – kako su se osećali, kakve su teškoće imali, kako su ih rešavali? Uz ovo eventualno pobrojati ideje-vodilje za intervju i delove intervjua snimiti.
- Viši nivo: različiti jezici često se različito rangiraju u smislu prestiža. Kako je to s našim prvim jezikom; kakva iskustva s time već imam?

3.4 Korišćenje elektronskih medija na različitim jezicima

Cilj

Medijska kompetencija, posebno kompetencija u rukovanju elektronskim medijima, ubraja se u današnjem svetu u ključne kvalifikacije. U višejezičnom okruženju neophodno je, naravno, ovu kompetenciju izgraditi i nadograđivati u odnosu na više od jednog jezika. Dopunska škola maternjeg jezika može i treba da koristi mnogobrojne mogućnosti za to.

5–9. razr.

10–90 min.

Materijal:
Kompjuter s pristupom internetu (u školi ili kod kuće), mobilni telefon ili smartfon.

Napomene:

- U elektronske medije koje je i u školi bez problema moguće koristiti višejezički ubrajamo pre svega sledeće: kompjuter (obrada i izrada tekstova; internet za nalaženje informacija; e-mail; socijalne mreže (Facebook, chat-rooms itd.), Skype i slične platforme za pismene i usmene kontakte i informacije), mobilni telefoni za SMS, smartfon za funkcije slične onima na kompjuteru.
- U prvom planu u nastavi maternjeg jezika u dopunskoj školu stoji korišćenje elektronskih medija na jeziku porekla; pri tom je ove medije moguće, naravno, koristiti i u okviru drugih projekata (u ovom poglavlju, npr., za predloge 3.1, 3.3, 3.5, 3.7, 3.8).
- Prilikom unošenja traženih pojmova u internet-pretraživač važna je korektna ortografija. U slučaju nesigurnosti mora se prvo konsultovati rečnik ili neki automatizovani prevodilački sajt.
- Ako u školi kompjuteri nisu na raspolaganju, zadaci moraju biti tako pripremljeni da se mogu uraditi kod kuće. Eventualno je neophodno obrazovati timove da bi svako dete imalo pristup kompjuteru.